

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל
משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"ת, פרשת תולדות תשע"ג

ויתרוצצו הבנים בקרבה (כ"ה - כ"ב)

פירש"י כאשר היתה רבקה עוברת לפני בית מדרשם של שם ועבר, היה יעקב מבקש לצאת, וכאשר היתה עוברת לפני פתחה של בית עבודה זרה, היה עשיו מבקש לצאת. פעם אחת שאל הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א את תלמידיו: כאשר עברה רבקה על פתח בית מדרשם של שם ועבר, והיה יעקב מבקש לצאת, ועשו חסם בפניו את היציאה, זה מובן, שהרי עשו היה הבכור, אולם, כאשר עברה רבקה על פתחה של עבודה זרה, והיה עשו מבקש לצאת, מי מנע זאת ממנו? אלא, השיב הרבי: עשו היה מוכן לוותר על עבודה זרה שלו, ובלבד שיעקב לא יגיע לבית המדרש.

ורב יעבוד צעיר (כ"ה - כ"ג)

"רב" רו' ליצר הרע שגדול יותר, ע"ד מלך זקן וכסיל ולפתח חטאת רובץ, ו"צעיר" רומז ליצר טוב, שבא לו אל האדם רק כשהוא בן י"ג שנים, והעבודה של האדם הוא, להכניע את היצה"ר ולהעלותו לקדושה שהוא יהיה משועבד להיצ"ט ויהיה נכנע תחתיו.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ויעקב איש תם יושב אהלים (כ"ה - כ"ז)

מפסוק זה אנו למדים כי התמימות היא המידה הנעלה ביותר, שהרי מכל המעלות הטובות, שיעקב אבינו היה וודאי ניחן בהם, ראתה התורה לכתוב בשבחו כי היה "איש תם", משמע שאין לך מידה גדולה מן התמימות.

(השל"ה הקדוש זיע"א)

וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום (כ"ו - כ"ט)

חז"ל אומרים (במות ק"ג) כי טובתן של רשעים רעה אצל הצדיקים, אך איזה טובה מהם הוא רק טוב, הוא הפירוד מהם, וזה שנאמר "עשינו עמך רק טוב", בלי תערובת של רע, זה אשר "ונשלחך בשלום" שלא יהיה לך התחברות אתנו.

(קדושת ציון מבאבוב זיע"א)

ותאמר לו אמו עלי קללתך בני (כ"ז - י"ג)

וקשה, למה נטלה רבקה אמנו על עצמה את הקללות ואמרה "עלי קללתך", היתה יכולה לומר "לא יקללך". וי"ל שכוונת רבקה היתה בזה להודיע ליעקב על שלש "צרות" עיקריות שיבואו עליו. צרות אלו מרומזות במלה "על" בראשי תיבות עשו, לבן, יוסף.

(הגר"א מוילנא זיע"א)

הקל קול יעקב והידים ידי עשו (כ"ז – כ"ב)

ישנם יהודים אשר אצלם מתקיים הפסוק באופן זה: "הקול קול יעקב", בתפילה ובתלמוד תורה הם מקפידים כהלכה, ואילו "הידים ידי עשו" כאשר מגיע הדבר למצוות צדקה וגמילות חכמים, קופצים הם את ידם, וצריכים לדעת כי אין קיום לזה בלא זה.

(המגיד מדובנא זיע"א)

ברכני גם אני אבי (כ"ז – ל"ד)

ובמדרש: בשביל דמעות שבכה עשו ואמר "ברכני גם אני אבי" זכה לכל הטוב הזה, וקשה, הלא אנו בני ישראל בוכים בכיות פי כמה, והרי דין הוא שכל דבר בטל בששים, למה איפה, אין הדמעות הרבות שלנו מבטלים דמעותיו המעטות של עשו, ו"ל שיש דין ש"מין במינו אפילו באלף לא בטל", ודא עקא, דמעותינו ודמעותיו של אותו רשע הן באותו סוג, הוא בכה משום ששאף לכל חמודות העולם הזה, אף אנו בוכים על שום שחסרים לנו צרכי העוה"ז, או שאנו שואפים ליותר ממה שבידנו, אלמלא היו בכיותינו רק לשם שמים ומבקשים את הצרכים כדי לעבוד את ה', ואפילו כשבוכים על צער הגוף מתכוונים לצער השכינה שמצטערת אתנו כביכול, כי אז היו דמעותיו של עשו בטלות בששים ויותר.

(הרה"ק רבי ש"ש מניקלשבורג זיע"א)

והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך (כ"ז – מ)

איתא במדרש (בר"ר סז, ו) "אמר רבי יוסי בר חלפתא (כך אמר יצחק לעשו) אם ראית אחיך פורק עולה של תורה מעליו גזור עליו שמדים ואתה שולט בר". ולכאורה פליאה עצומה היא שיצחק אבינו ע"ה יתן עצה כזו לעשו הרשע שיגזור עליהם שמדים. אלא האמת הוא שכוונה עמוקה טמונה בדברי יצחק אבינו, ורצונו בזה לברך את כלל ישראל ולבוא לעזרתם, בידעו שעשו הרשע הוא המסית והמדיח והמפתה אותם בתמידות לעבור על רצונו ית', כי כן דרכו ברשעות, ידע נמי יצחק שלטובתם הוא שעשו לא ילביש את מחשבתו הרעה בדברי ריצוי ובשפתים חלקלקות, כי זה מהווה סכנה גדולה לכלל, דאינם יודעים כיצד להיזהר ממנו ומסוגלים להתפתות, ויותר טוב שיגזור עליהם שמדים בפירוש, ועל כגון דא בוודאי יתקוממו נגדו בעוז ובתוקף במסירות נפש.

(הרה"ק מרוזין זיע"א)

פניני השבת

שבת יש לו דין שמיטה ברוחניות שמוחלין לו חובותיו

ושבתה הארץ שבת לה' (ויקרא כ"ה – ב) פירש רש"י "כשם שנאמר בשבת בראשית", וצ"ב מה דמיון הוא שמיטה לשבת בראשית, ו"ל כוונת רש"י, שבאמת הם דומים זה לזה בכל ענין, כי ענין השמיטה הוא שמשמט כל חוב שיש על האדם, רק אם התובע מוסר שטרותו לבית דין קודם זמן השמיטה, אז הוי החוב כגבוי ואין השמיטה משמטת. וזה גם ענין שבת שבת קודש, דאמרו חז"ל (שבת ק"ח) דכל שומר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו, והיינו כי שבת קודש יש לו דין שמיטה ברוחניות, שכל החובות שעשה האדם בששת ימי המעשה, שבת קודש משמטם.

(צמח צדיק)